

het voorontwerp van Programmadedcreet 2013

Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2013

Datum van goedkeuring	25 oktober 2012
Volgnummer	2012 73
Coördinator + e-mailadres	Dirk Uyttendaele, dirk.uyttendaele@minaraad.be
Co-auteur + e-mailadres	Francis Noyen, francis.noyen@minaraad.be

Inhoud	
Procesbeschrijving	3
Dossierbeschrijving en aanbevelingen	5
1 Hoofdstuk 9. Energie	5
1.1 Dossieromschrijving	5
1.2 Aanbevelingen	5
2 Hoofdstuk 10. Duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen	5
2.1 Dossieromschrijving	5
2.2 Aanbevelingen	5
3 Hoofdstuk 11. Fonds Waterhuishouding	6
3.1 Dossieromschrijving	6
3.2 Aanbevelingen	6
4 Hoofdstuk 21. Financierende heffing	6
4.1 Dossieromschrijving	6
4.2 Aanbevelingen	9
Algemene conclusie	11
Referentielijst	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Procesbeschrijving

Datum adviesvraag	8 oktober 2012
Naam adviesvrager + functie	Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport
Rechtsgrond van de adviesvraag	DABM, Art. 11.2.1§2, 1°
Adviestermijn	10 werkdagen
Samenwerking	
Overlegcommissie	Werkcommissie Milieuhygiëne en Werkcommissie Open Ruimte
Vergaderingen: soort + datum	Schriftelijke procedure

De Minaraad ontving de adviesvraag over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2013 (hierna: het "voorontwerp Programmadecreet") per e-mail op 9 oktober 2012.

Inzake de termijn stelt het begeleidende bericht van de Directeur van de Afdeling Beleidsondersteuning en Begroting, Dienst Beleidsondersteuning en Regelgeving enkel dat de spoedprocedure wordt gevolgd. Overeenkomstig artikel 16 van het Decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden worden de adviezen in de regel verstrekt binnen een termijn van dertig dagen na de datum van de ontvangst van de adviesaanvraag. In geval van spoed, die met redenen wordt omkleed, kan de Vlaamse Regering de termijn inkorten zonder dat hij minder dan tien werkdagen mag bedragen.

De timing van de adviesvraag en het gegeven dat de definitieve goedkeuring van het voorontwerpdecreet gepland is op de zitting van de Vlaamse Regering van 19 oktober 2012, houdt in dat de adviesvraag strikt genomen niet conform is aan het hiervoor vermelde decreet van 18 juli 2003. Derhalve heeft de Minaraad beslist advies uit te brengen in zijn geplande zitting van 25 oktober 2012, zodat de mogelijkheid bestaat het advies in te brengen tijdens de bespreking van het ontwerp Programmadecreet in het Vlaams Parlement.

Het dossier bestond uit:

- Het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2013;
- De memorie van toelichting.

Het voorontwerp van decreet omvat 24 hoofdstukken. De Raad weerhoudt daarvan de vier hoofdstukken die van belang kunnen zijn voor het milieu- en natuurbeleid.

In het voorliggende advies, worden de wijzigingsvoorstellen opgenomen waarop aanbevelingen of opmerkingen – hoe kort ook - geformuleerd zijn. Iedere commentaar wordt voorafgegaan door een omschrijving.

Dossierbeschrijving en aanbevelingen

1 Hoofdstuk 9. Energie

1.1 Dossieromschrijving

- [1] Het voorontwerp van decreet bevat bepalingen voor het rechtzetten van fouten over de administratieve geldboetes in het Energiedecreet (boete voor het niet voldoen aan de quotumverplichting voor warmtekrachtcertificaten werd vergeten; verkeerde verwijzing naar een bijlage; vergeten de berekeningsmethodiek te vermelden).

1.2 Aanbevelingen

- [2] De Raad heeft hierbij geen opmerkingen.

2 Hoofdstuk 10. Duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen

2.1 Dossieromschrijving

- [3] Uit evaluatie van het ingevoerde nultarief voor het storten, verbranden en meeverbranden van afvalstoffen afkomstig van bodemsaneringsoperaties bleek dat er ongelijkheden en contraproductieve elementen vastgesteld werden. Zo is er een ongelijkheid voor "on site"-reiniging (0 euro/ton) versus "off site"-reiniging (3 euro/ton). De restfractie van deze laatste komt niet in aanmerking voor het nultarief. Voor het (mee-)verbranden van de restfractie van grondreinigingscentra geldt ook geen verlaagd tarief. Het voorontwerp van decreet stelt voor om een nieuw gemeenschappelijke tarief in te voeren (2,2 euro/ton).

2.2 Aanbevelingen

- [4] De Minaraad gaat akkoord met het principe van een nieuw gemeenschappelijk tarief, maar wijst erop dat deze aanpassing voor een aantal bedrijven die, momenteel of in de nabije toekomst, in Vlaanderen "on site"-reinigingswerken uitvoeren (hoge) onvoorziene kosten met zich meebrengt.

De Minaraad vraagt dat deze problematiek in kaart wordt gebracht. Eventueel milderende maatregelen moeten beperkt worden tot de beoogde

doelgroep. Ze moeten ook getoetst worden op handhaafbaarheid en budgetneutraliteit.

3 Hoofdstuk 11. Fonds Waterhuishouding

3.1 Dossieromschrijving

Overeenkomstig het Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen voor het Milieubeleid, art. 10.2.5., §5, 1°, is het Fonds voor de Waterhuishouding opgericht bij de Vlaamse Milieumaatschappij. Volgens 2° wordt dit Fonds gestijfd door de in § 1, 13° van hetzelfde artikel, vermelde ontvangsten. De vier bestaande bronnen van inkomsten worden nu aangevuld met een vijfde: indien de VMM de aanbestedende en dus prefinancierde overheid is voor projecten inzake waterhuishouding, die samen met andere overheden worden uitgevoerd, dan moeten de gerecupereerde sommen terugvloeien naar het Fonds voor de Waterhuishouding.

3.2 Aanbevelingen

[5] De Raad vindt dit vanzelfsprekend, en staat dus achter deze aanvulling.

4 Hoofdstuk 21. Financierende heffing

4.1 Dossieromschrijving

[6] De wijzigingen die, ten gevolge dit hoofdstuk, ingevoerd worden aan de huidige regelgeving zijn omvangrijk en betreffen:

- De wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewatere- ren tegen verontreiniging;
- Het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning (het Milieuvergunningendecreet);
- Het decreet van 24 mei 202 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending (het Drinkwaterdecreet).

[7] Voor grootverbruikers wordt de bovengemeentelijke saneringsbijdrage of – vergoeding in mindering gebracht van de heffing. Dat geldt ook voor de bovengemeentelijke saneringsbijdrage die bedrijven aan de nv Aquafin betalen voor het saneren van hun afvalwater in het kader van een sanerings- contract (art. 32septies, §2, 7°). Die saneringsbijdrage is fiscaal aftrek- baar, de heffing niet.

- [8] De saneringscontracten kennen een aantal nadelen waardoor de correcte toepassing van het principe "de vervuiler betaalt" niet altijd gegarandeerd is.
- De bijkomende verwerkingskost voor slecht verwerkbaar afvalwater wordt doorgerekend in de globale saneringskost, zodat er twee kruis-subsidies ontstaan, enerzijds tussen de doelgroepen van de bedrijven en van de gezinnen en anderzijds tussen de bedrijven met goed verwerkbaar en de bedrijven met slecht verwerkbaar afvalwater.
  - Een ander nadeel is dat de bedrijven tot drie facturen kunnen krijgen (van de watermaatschappij voor de gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage, van de nv Aquafin als er een contract is en van de VMM voor de restheffing).
  - Het derde nadeel is dat ook niet alle saneringskosten worden doorgerekend voor bedrijven met contracten. Contracten worden immers enkel afgesloten als er een eigen waterwinning is. Indien er dan ook leidingwater wordt gebruikt en de watermaatschappij niet participeert in het contract (wat tot dusver altijd het geval was), dan worden de kosten voor die stroom niet doorgerekend aan de vervuiler.
- [9] De verwerkbaarheid van afvalwater wordt afgerekend op een minimale BZV-concentratie van 100 mg/l en gepaste verhoudingen van BZV/CZV (≤ 4) en BZV/N (≥ 4) (art. 35quinquies §1). Deze parameters kunnen gestuurd worden door toevoeging van een koolstofbron. Indien de BZV/P-verhouding (normaal ≥ 25) wijst op overtollig P, wordt ijzertrichloride toegevoegd waardoor het overschot aan P neerslaat (meer slib). Ook voor complementair afvalwater worden de gemiddelde verhoudingen van de parameters vastgelegd.
- [10] Om de knelpunten aan te pakken wordt naast de bestaande N1, N2, N3 en N_k nog extra component N_v toegevoegd voor de generieke, extra verwerkingskosten van slecht verwerkbaar afvalwater of voor een korting voor complementair afvalwater. Voor de berekeningswijze werd uitgegaan van volgende principes: een weerspiegeling van de werkelijkheid, zo eenvoudig mogelijk en transparant. Daarom werd gekozen voor een forfaitaire berekeningswijze voor de heffing (art. 35quinquies §1) en de formule die momenteel in de contracten wordt gebruikt voor de korting. In de berekening wordt alle afvalwater (leidingwater, van eigen waterwinning) meegenomen, maar niet het huishoudelijk afvalwater (art. 32sept §5, 3de lid, 1°). Bij wijze van overgang wordt de berekende N_v vermenigvuldigd met een coëfficiënt die in 2013 en 2014 gelijk is aan 0 en daarna telkens met 0,33 stijgt in de jaren 2015 en 2016 tot 1 in 2017 (art. 35vicies §3).
- [11] Volgens de Memorie van toelichting is een globale stijging van de belastinginkomsten niet het doel. De invoering van de component van financie-

rende heffing zal mogelijk tot gedragswijziging (zelfzuivering, bedrijfsprocessen aanpassen, voorbehandeling, ...) leiden, maar het effect blijkt niet voorspelbaar. Wel zullen de saneringscontracten sterk afgebouwd worden en in de toekomst nog enkel gelden voor bedrijven die heel specifieke exploitatie- of investeringskosten veroorzaken op de collectieve saneringsinfrastructuur. Voor die bedrijven kan het contract opgelegd worden als een bijzondere voorwaarde in de milieuvergunning (art. 32sept §2, 7° en §4). De verantwoordelijkheid voor het naleven van de vergunning blijft bij het bedrijf maar zowel het bedrijf als de nv Aquafin kunnen het initiatief voor het contract nemen.

- [12] De nieuwe contractregeling biedt ook een oplossing voor de kostenaanrekening bij tijdelijke lozingen (art. 32septies §4) en bij noodlozingen (art. 32septies §5). Tijdelijke lozingen zijn tijdelijk en te voorzien (tijdelijke productiestijging, onderhoud eigen AWZI, ...). In de vergunning wordt een saneringscontract opgelegd, waarin de modaliteiten vastgelegd en de kosten vermeld worden. De kosten worden via de financierende heffing berekend.

Noodlozingen zijn ondanks nauwkeurig beheer niet te voorzien, ze zijn onverwacht en niet te verhinderen of er is sprake van overmacht (bv. brand, een breuk in een leiding, een defect aan de installatie).

Een noodaansluiting kan gebruikt worden als het afvalwater geen schadelijke stoffen bevat en de werking van de RWZI niet ernstig verstoord wordt. Het is niet de enige mogelijkheid voor calamiteitenbeheer en ze is bovendien niet voor alle bedrijven realiseerbaar. Het is ook geen verplichting voor de overheid om daarvoor de infrastructuur te voorzien. Het beschikken over een noodaansluiting is overigens geen vrijbrief voor een bedrijf om geen verdere maatregelen te moeten nemen. Ook daarvoor wordt een contract afgesloten, dat éénmalig kan vervangen worden door een verklaring van het bedrijf (art. 32sept §5). Alle kosten ten gevolge een noodlozing moeten vergoed worden aan de nv Aquafin. Daarvoor wordt – mits voldaan is aan een aantal voorwaarden (kwaliteit afvalwater, mogelijkheden RWZI, beschikken over een vergunning of éénmalig afleggen van een verklaring, tijdige melding, opvolgen van raadgevingen, ...) – een saneringsbijdrage aangerekend (art. 35bis §9). Indien niet voldaan is aan de voorwaarden, dan wordt een aangepaste heffing opgelegd die rekening houdt met het al dan niet melden door het bedrijf, de duur, het berekende debiet en de sector. Die aangepaste heffing wordt ook toegepast voor onvergunde lozingen (art. 35ter §10).

- [13] In de bijlage 1 van de wet omtrent de berekening van de vuilvracht op basis van de omzettingscoëfficiënten worden een aantal grondslagen gewijzigd en worden in andere gevallen de omzettingscoëfficiënten C1, C2 en C3 aangepast. Daarom wordt een overgangsbepaling ingevoerd voor die sectoren. Deze overgangsbepaling verleent aan de bedrijven van die sectoren

een vermindering van de heffing die in verhouding staat tot het verschil van de heffing volgens de nieuwe en de oude berekening. Ook deze vermindering daalt over de komende jaren tot nul in 2017 (art. 35vicies §4).

De tabel in bijlage 1 wordt verder ook aangevuld met omzettingscoëfficiënten voor de bepaling van de financierende heffing (Cv) en voor de berekening van de onvergunde lozing (Cx).

- [14] In het Milieuvergunningendecreet wordt een art. 20bis ingevoegd. Dat voorziet dat het afsluiten van een saneringscontract als een bijzondere voorwaarde kan opgelegd worden in de milieuvergunning. Om te vermijden dat het bedrijf afhankelijk is van de exploitant (de nv Aquafin), kan het daarvoor zelf de procedure opstarten.
- [15] In het Drinkwaterdecreet wordt aan art. 6bis, §2, derde lid „, *waarin de vergoeding V¹ vermeld wordt*“. De reden daartoe is dat de kosten voor de bijstellingen van slecht verwerkbaar afvalwater tot de limiet van verwerkbaar afvalwater reeds in de financierende heffing vervat zijn. Daardoor is dit lid overbodig met uitzondering voor bronbemalingen waarvoor de vergoeding V nog steeds in de saneringskost wordt aangerekend door de nv Aquafin. De toevoeging is bijgevolg nodig om te vermijden dat de watermaatschappijen die nog eens aanrekenen.

4.2 Aanbevelingen

- [16] De Minaraad stelt vast dat de invoeging van een financierende saneringsbijdrage in de berekening van een regulerende heffing, inclusief allerlei voorwaarden, de hele heffingsregeling en saneringsbijdrage nog ingewikkelder maakt.
- [17] De Minaraad is wel tevreden over de vooruitgang die zal geboekt worden in de toepassing van het principe “de vervuiler betaalt” door het afbouwen van kruissubsidiëring tussen:
- de doelgroep gezinnen en de doelgroep bedrijven;
  - tussen de bedrijven met goed en met slecht verwerkbaar afvalwater.
- [18] De Raad sluit zich ook aan bij de aanpak van tijdelijke lozingen en van noodlozingen. De Raad spreekt hierbij meteen de hoop uit dat de genomen maatregelen en de doorgerekende saneringskosten of heffingen, hoewel ze hoofdzakelijk financierend bedoeld zijn, toch een regulerend effect en een verdere mentaliteitswijziging zullen veroorzaken.

---

¹ V = de vergoeding, zoals bedoeld in artikel 32septies, § 4, aangerekend voor de bovengemeentelijke sanering van het afvalwater geloosd in het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar, exclusief BTW. (cf. Wet bescherming oppervlaktewater, art. 35ter, §3).

- [19] Specifieke lozingen waarvoor de exploitant een contract met Aquafin moet afsluiten, nl. tijdelijke lozingen en noodlozingen, zullen dikwijls worden aangesloten op de gemeentelijke riolen vooraleer deze terechtkomen op collectoren of waterzuivering. Deze lozingen kunnen ook kosten veroorzaken op het gemeentelijke net. De Raad stelt dat voor die aansluitingen toestemming nodig is van de beheerder van deze infrastructuur nl. de gemeente en/of haar rioolbeheerder. Bij noodlozingen en tijdelijke lozingen dient ook de gemeente (in het kader van haar functie van bewaarder van de openbare veiligheid en milieutoezichthouder) op de hoogte te zijn. Daarom dringt de Raad erop aan dat de gemeenten en gemeentelijke rioolbeheerders betrokken worden bij de procedures en meldingen van die tijdelijke lozingen en die noodlozingen. Ook dienen de gemeenten en rioolbeheerders inzicht te hebben in de contracten voor lozingen op hun grondgebied.
- [20] Deze aanpassing van de heffingsregeling / saneringsbijdrage is echter nog maar eens een ad hoc-aanpak. De Minaraad wijst nogmaals op het ontbreken van een geëxpliciteerd beleidskader voor de inzet van milieuheffingen. De inzet van financieel-economische instrumenten om de milieu-impact van afval of afvalwater aan te pakken moet zo integraal mogelijk worden bekeken. Dit betekent onder meer dat men blijvend oog moet hebben voor het regulerende karakter van economische instrumenten. Bovendien is de globale financiering van het afvalwaterbeleid ook nog steeds niet rond.

Algemene conclusie

[21] Voor de conclusies wordt er verwezen naar de verschillende adviesonderdelen en de daarbij geformuleerde conclusies.

Appreciatie dossiers

Nvt

Status advies

onthoudingen

Onthoudingen

VOKA, UNIZO, Boerenbond, ACV, ACLVB, ABVV
